

PRINCIPALS NOVETATS EN MATÈRIA DE PROTECCIÓ PER ATUR

El REIAL DECRET LLEI 2/2024, de 21 de maig, pel qual s'adopten mesures urgents per a la simplificació i millora del nivell assistencial de la protecció per desocupació i per completar la transposició de la Directiva (UE) 2019/1158 relativa a la conciliació de la vida familiar i la vida professional dels progenitors i els cuidadors, s'ha publicat al BOE de 22/05/2024. **Entra en vigor el dia 23 de maig del 2024, però la majoria de les modificacions en matèria de protecció per desocupació s'aplicaran a partir de l'1 de novembre del 2024, amb algunes excepcions.**

Els treballadors agraris per compte aliè de caràcter eventual que estiguin inclosos, el dia 23 de maig de 2024, en el Sistema Especial per a Treballadors per Compte Aliè Agraris del Règim General i en aquesta data, resideixin a Andalusia i Extremadura, podran ser beneficiaris del subsidi per desocupació del RD 5/1997, o de la renda agrària del RD 426/2003, encara que no tinguin cobert el nombre mínim de jornades reals cotitzades, sempre que tinguin cobert en aquest Sistema Especial un mínim de 10 jornades reals cotitzades als dotze mesos naturals immediatament anteriors a la situació de desocupació, i reuneixin la resta dels requisits exigits a la normativa aplicable. La nova regulació s'aplicarà a les sol·licituds presentades a partir del **23 de maig del 2024 i fins al 30 de juny del 2025**, ambdós inclosos.

Els treballadors eventuais en el Règim Especial Agrari de la Seguretat Social residents a Andalusia i Extremadura, majors de 35 anys, o menors d'aquesta edat si tenen responsabilitats familiars, poden computar per accedir a la renda agrària, les cotitzacions efectuades en el Règim General de la Seguretat Social durant els dotze mesos immediatament anteriors a la situació d'atur en ocasió del treball prestat en obres afectades a l'acord per a l'ocupació i la protecció social agraris, sempre que s'hagin cotitzat almenys 20 jornades reals al Sistema Especial de Treballadors per Compte Aliè Agraris, si s'ha estat perceptor de la renda agrària l'any immediatament anterior, o almenys 30 si no s'ha estat perceptor de la renda agrària l'any immediatament anterior. **Aquesta nova regulació entra en vigor el 23/05/2024.**

Unifica la protecció per desocupació de les persones treballadores eventuais agràries, reconeixent el dret al subsidi per desocupació i eliminant les restriccions anteriors sobre durada de la prestació contributiva i sobre còmput recíproc dels períodes d'ocupació cotitzada com a eventual agrari per a l'accés al subsidi per desocupació per cotitzacions insuficients. **Les modificacions entren en vigor el 23 de maig de 2024. No obstant això, fins al 31 d'octubre de 2024 continuarà sent aplicable el que preveu la redacció actual.**

Es reforma el nivell assistencial de la protecció per desocupació (subsidi per desocupació). La majoria de mesures d'aquesta reforma **s'aplicaran a partir del 01/11/2024, amb alguna excepció.** Es preveu un règim aplicable amb caràcter transitori als qui estiguin percebent o tinguin dret a reprendre qualsevol dels subsidis per desocupació, o el dret a la renda activa d'inserció, vigents en el moment de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, que el mantindran fins a la seva extinció. Destaquem les següents novetats:

- Amb caràcter general, seran beneficiaris del subsidi els aturats que, complint els requisits establerts, es trobin en situació legal de desocupació sense tenir cobert el període mínim de cotització per tenir dret a la prestació contributiva, sempre que hagin cotitzat almenys 90 dies, o hagin esgotat la prestació per desocupació.
- S'amplia el col·lectiu de beneficiaris del subsidi del nivell assistencial per esgotament, ja que permet l'accés als desocupats menors de 45 anys sense responsabilitats familiars sempre que la prestació contributiva per desocupació esgotada hagi tingut una durada igual o superior a 360 dies.
- Pel que fa al col·lectiu de beneficiaris del subsidi del nivell assistencial per cotitzacions insuficients, també hi podran accedir els qui acreditin períodes cotitzats inferiors a sis mesos (amb mínim de 90 dies), encara que no tinguin responsabilitats familiars.
- També podran accedir a aquests subsidis els qui mantinguin un o diversos contractes a temps parcial, sempre que la suma de les jornades treballades en aquests contractes sigui inferior a una jornada completa i compleixin la resta dels requisits.

C & S Informa | Juliol 2024

- En tots els casos, el reconeixement del dret al subsidi exigirà la inscripció com a demandant d'ocupació, així com la subscripció de l'acord d'activitat regulat a l'article 3 de la Llei 3/2023. A partir de l'1 de novembre de 2024, les persones beneficiàries del subsidi per desocupació tindran garantit, en tot cas, l'accés a l'itinerari o el pla personalitzat adequat al seu perfil dins del marc de l'acord d'activitat.
- Es manté el subsidi per desocupació de més grans de 52 anys amb algunes modificacions. Es manté la quantia del subsidi que serà igual al 80% IPREM mensual vigent a cada moment (480 €). L'entitat gestora ha de cotitzar per la contingència de jubilació durant la percepció del subsidi. A efectes de determinar la cotització es prendrà com a base de cotització el 125 % de la base mínima de cotització al Règim General de la Seguretat Social, vigent a cada moment. En cas de percebre el complement de suport a l'ocupació, la base per la qual s'ha de cotitzar es reduirà en proporció a la jornada treballada. Entre les noves obligacions dels beneficiaris, la de comunicar a l'entitat gestora qualsevol increment en les rendes que puguin afectar el manteniment del seu dret, en el moment en què es produeixi aquesta circumstància.
- Es manté el subsidi per desocupació d'emigrants retornats amb una nova regulació que entra en vigor l'01/11/2024.
- La nova regulació de l'accés al subsidi per desocupació per les persones víctimes de violència de gènere o sexual entra en vigor el 01/11/2024.
- Les situacions que protegeixen els subsidis actuals per revisió d'incapacitat permanent, el destinat a alliberats de presó, o bé la renda activa d'inserció i el subsidi extraordinari d'atur (SED) (la regulació del qual quedarà derogada a partir del 01/11/2024), han de ser reconduïdes cap a altres mecanismes de protecció social, a fi de simplificar el sistema de protecció per desocupació, establint un règim transitori, en tots els casos.
- Se suprimeix el mes d'espera després de l'esgotament de la prestació per sol·licitar el subsidi. Poden sol·licitar els subsidis per desocupació regulats en aquest Reial decret llei, els quals en el moment de la seva entrada en vigor es trobin en algun dels supòsits d'accés previstos i no hagin pogut sol·licitar-ho, per no haver complert el mes d'espera previ.
- El requisit de carència de rendes pròpies s'entendrà complert quan les rendes de qualsevol naturalesa de la persona sol·licitant o beneficiària durant el mes natural anterior, a la data de sol·licitud de l'alta inicial o de les pròrrogues o repeses del subsidi, no superin el 75 % del SMI, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- El requisit de responsabilitats familiars a la data de sol·licitud de l'alta inicial o de les pròrrogues o repeses del subsidi s'entendrà complert quan la suma de les rendes obtingudes durant el mes natural anterior a aquestes dates pel conjunt de la unitat familiar, inclosa la persona sol·licitant o beneficiària, dividida entre el nombre de membres que la componen, no superi el 75% del SMI, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- L'interessat haurà de subscriure una declaració responsable, a l'efecte de determinar si es compleixen els requisits de carència de rendes, o de responsabilitats familiars, a la sol·licitud d'alta inicial, represa i de les pròrrogues del subsidi.
- En tots els casos el subsidi es reconeixerà per períodes trimestrals, prorrogables fins a esgotar la durada màxima. La durada màxima dels subsidis per desocupació de nivell assistencial per esgotament de la prestació contributiva es determinarà en funció de l'edat de la persona sol·licitant a la data d'esgotament de la prestació per desocupació, l'acreditació de responsabilitats familiars i la durada de la prestació per desocupació esgotada. La durada màxima del subsidi per desocupació de nivell assistencial per cotitzacions insuficients es determinarà en funció del període d'ocupació cotitzat i de l'acreditació de responsabilitats familiars.

C & S Informa | Juliol 2024

- La quantia del subsidi per esgotament d'una prestació contributiva o per cotitzacions insuficients serà del 95 % de l'IPREM mensual vigent a cada moment (570 €) durant els 180 primers dies (els sis primers mesos), del 90 % de l'IPREM mensual (540 €) des del dia 181 al dia 360 (els sis mesos següents) i del 80 % de l'IPREM mensual vigent (480 €) a cada moment a partir del dia 361. S'elimina la reducció proporcional en funció de les hores treballades a temps parcial.
- Es regula la compatibilitat del subsidi per desocupació amb el treball per compte d'altri, a temps complet o parcial, que es percebrà com un complement de suport a l'ocupació, amb una durada màxima de 180 dies, en una o diverses relacions laborals. S'estableix també un règim transitori per a tots els subsidis per desocupació, inclòs el subsidi per a majors de cinquanta-dos anys, que a 23 de maig de 2024, estiguin subjectes al règim de compatibilitat previst a la disposició transitòria cinquena de la Llei 45/2002 que es deroga, que continuaran regint-se per la normativa vigent a la data de reconeixement del subsidi, fins que es produeixi la finalització de la relació laboral, o si escau, l'extinció del subsidi.
- El règim de compatibilitat com a complement de suport a l'ocupació dels subsidis per a emigrants retornats i per a víctimes de violència de gènere o sexual amb el treball per compte d'altri serà aplicable a partir de l'1 de juny de 2025. En el període des de l'1 de novembre de 2024 fins al 31 de maig de 2025 ambdós subsidis seran incompatibles amb el treball per compte d'altri, excepte quan aquest es realitzi a temps parcial i s'hagi reconegut la compatibilitat per complir el seu beneficiari tots els requisits exigits per a això, i en aquest cas es deduirà del seu import la part proporcional alhora treballat. Aquesta deducció s'efectua a més de quan s'accedeixi al subsidi mantenint un contracte a temps parcial, quan el subsidi s'estigui percebent i s'obtingui una feina a temps parcial.

Actualitza la regulació de la prestació per desocupació de nivell contributiu. La majoria de les modificacions es començaran a **aplicar a partir del 01/11/2024, amb alguna excepció.** Destaquem les novetats següents:

- Pel que fa a la regulació de la suspensió del dret a la percepció de la prestació per desocupació, destaca l'ampliació del termini de sortida ocasional a l'estranger, que passa de 15 a 30 dies, la suspensió durant els períodes en què, d'acord amb la comunicació del Servei Públic d'Ocupació competent, s'incompleixi o suspengui l'acord d'activitat, o la suspensió quan els treballadors fixos discontinus que siguin cridats a reiniciar la seva activitat no es reincorporin al lloc de treball, llevat de causa justificada.
- El dret a la prestació per desocupació s'extingirà pel transcurs del termini de sis anys des de la data de baixa de la prestació sense haver reprès el dret.
- Les prestacions contributives per desocupació nascudes a partir de l'1 d'abril de 2025 amb període reconegut de dret superior a dotze mesos, una vegada meritats els primers nou mesos, seran compatibles amb el treball per compte d'altri a temps complet i a temps parcial, que es percebrà com un complement de suport a l'ocupació, amb una durada màxima de 180 dies, i una quantia en funció de la jornada realitzada. La prestació contributiva per desocupació serà incompatible amb el treball per compte d'altri quan el salari brut mensual sigui superior al 375 % de l'IPREM (2.250 € amb el vigent el 2024) de la manera que s'estableixi per reglament. Les prestacions contributives per desocupació nascudes abans de l'1 d'abril de 2025, el període de dret de les quals sigui superior a dotze mesos, a partir de la data esmentada, i una vegada meritats els primers nou mesos també seran compatibles amb el treball per compte d'altri a temps complet, prèvia sol·licitud del beneficiari.
- A partir de l'1 de novembre de 2024, els treballadors residents al Regne del Marroc que hagin exercit la seva última relació laboral a les ciutats de Ceuta i Melilla, emparats per autorització de treball per a treballadors transfronterers, podran accedir a la protecció per desocupació de nivell contributiu sense necessitat d'acreditar residència a Espanya, sempre que reuneixin tots els requisits establerts a la legislació aplicable i en les condicions que s'estableixin reglamentàriament.

C & S Informa | Juliol 2024

Estableix la competència de l'entitat gestora per poder concedir la compensació parcial mensual, així com el fraccionament de pagament per al reintegrament de les prestacions per desocupació indegudament percebudes, en els termes i les condicions que s'estableixin reglamentàriament, a sol·licitud del subjecte responsable del pagament, que haurà de ser presentada amb anterioritat a l'inici de la seva recaptació en via executiva, quan la situació economicofinancera i altres circumstàncies concurrents, discrecionalment apreciades per l'òrgan competent per resoldre, ho aconsellin. **Les mesures entren en vigor el 23/05/2024.**

Entre les noves obligacions formals dels treballadors, sol·licitants i beneficiaris de prestacions per desocupació, a partir de l'01/11/2024, destaquem l'obligació de presentar anualment la declaració corresponent a l'IRPF.

En matèria d'infraccions i sancions en l'ordre social dels beneficiaris de prestacions o subsidis per desocupació, a partir del 01/11/2024, elimina com a infracció lleu la manca d'inscripció com a demandants d'ocupació per a la conservació de la percepció de la prestació per desocupació, i considera infracció greu no comunicar, excepte causa justificada, les baixes en les prestacions en el moment en què es produeixin situacions determinants d'incompatibilitat, suspensió o extinció del dret, excepte la de no figurar inscrits com a demandants d'ocupació al servei públic d'ocupació competent, o quan es deixin de reunir els requisits per al dret a percebre'ls sempre que per qualsevol d'aquestes causes s'hagi percebut indegudament la prestació, l'actual sanció d'extinció de la qual queda substituïda per una graduació d'aquesta, en establir una sanció de pèrdua de 3 mesos de prestació per a la primera infracció, 6 mesos per a la segona i l'extinció per a la tercera.

A partir de l'1 de juny de 2024 queda modificada la regulació de l'Ingrés Mínim Vital en relació amb la prestació d'IMV del col·lectiu de persones alliberades de presó per adequar-lo a eliminar les particularitats d'accés al subsidi per desocupació d'aquest col·lectiu.

També modifica el concepte de parella de fet als efectes de la unitat de convivència per homogeneïtzar-lo amb la regulació del subsidi per desocupació.

A partir del 22/11/2024 entra en vigor la modificació que té per objecte excloure de les rendes computables el subsidi no contributiu per desocupació, quan a la data de sol·licitud de la prestació s'hagués extingit, i la nova regulació del procediment de transició del subsidi per desocupació a la prestació d'IMV que elimina càrregues administratives en determinats supòsits i estableix un règim transitori.